

han ikke vil det, saa er der sørget for, at de anbringes saaledes, at det faaer den samme Betydning, som om den hele Capital var samlet, idet Renterne udbetales af Amtsforsvalterne, og Staten garanterer saavel de saaledes udsatte Capitalers som selve Renternes rigtige Anvendelse. Der er imidlertid et Punkt, hvorpaa jeg dog maa henlede Deres Opmærksomhed. De ville have lagt Mærke til, at Forslagets § 8 har en særegen Bestemmelse; det hedder nemlig der: „Er den paa Gaarden faldende Part af Godsets Pantegjæld større end dens Taxationssum, da er Gaardens Part af Pantegjælden Gaardens Kjøbesum.“ Jeg har meget godt seet de Ulemper, der vare forbundne med denne Bestemmelse, jeg har meget godt seet, at Godseieren, ved at optage en Skin-Pantegjæld i sit Gods, kunde forhindre Afløsning, jeg indsaae det meget godt, da jeg foreslog det. Vel er det nu saa, at en Mængde Godseiere ikke ville see sig istand til at gjøre det, nemlig alle Lehnsbesiddere, Stamhuusbesiddere o. s. v. — vel er det saa, at Optagelsen af en saadan Skinpantegjæld i Godset vilde være forbunden med endeel Omkostninger, og vel er det ogsaa saa, at man tør antage, at ikke ret Mange paa denne Maade ville omgaae Loven, men jeg foresatte mig, da jeg lod denne Bestemmelse blive staaende, ikke at lægge Mærke til det Indtryk, den vilde gjøre, og jeg kan nu ikke nægte, at Enkelte, der ingenlunde ere denne Lov velvilligt sindede, med en saadan uskrømtet og ufulgt Glæde have grebet denne Bestemmelse, at jeg vil ansee det for nødvendigt, til anden Behandling at stille Ændringsforslag, hvorved der kan raades Bod paa den deraf muligt følgende Ulempe. Disse Ændringsforslag skulle da gaae ud paa, dels at denne Bestemmelse ubetinget kun skal gjælde om den Pantegjæld, der er stiftet den 11te December 1850, dels, at Bestemmelsens Anvendelse paa den senere stiftede Pantegjæld skal være afhængig af en af to Omstændigheder, den ene, at den nye Gjæld, der maatte optages i Godset, ikke er større end den, der allerede hvilede paa Godset den 11te December 1850, den anden, at, hvis der er optaget større Gjæld paa Godset, da skal der forud for dens Optagelse være gaaet en lovformelig Taxation, ved hvil-

ken Fæstegjælden ikke er taxeret paa den ellers sædvanlige Maade, men efter de Indtægter, det affaster; men, naar Pantegjældens Beløb da overstiger Taxationssummen, da skal ogsaa Bestemmelsen i dens hele Strengthed komme til Anvendelse. Den nærmere Redaction af disse Forslag skal jeg tillade mig at fremkomme med til 2den Behandling. Jeg troer, at man paa denne Maade kunde forebygge den Omgaaen af Loven, som jeg, efter den Modtagelse, denne Bestemmelse har faaet, troer, at den let kunde være udsat for; jeg troer, at ved disse Ændringsforslag hverken Pantehaverne ville udsættes for Tab eller Skade, eller Eierens Credit svækkes.

Et af Hovedpunkterne i denne Lov er den Understøttelse, som det er foreslaaet, at Finantserne skulle udrede som Laan. Vel er det nu saa, at de Summer, som Finantserne saaledes anvende, ingenlunde ere nogen Gave, men kun et Laan, som anvendes til Selveiendoms Fremme, — efter mit Lovforslag skal nemlig Bonden udbetale $\frac{1}{4}$ af Gaarden — en ringere Udbetaling troer jeg ikke kan finde Sted, men jeg troer ikke, at Bonden i ret mange Tilfælde vil see sig istand til at udbetale betydeligt Mere end $\frac{1}{8}$ af Gaardens Taxationssum (Hør!), men disse Statens Penge komme dog til at staa meget yderligt, ja saa yderligt, at det vel kan være, at Finantserne derved kunne udsættes for noget Tab, uagtet der er forbundet saa store Ulemper for Bonden med, at det Tilfælde, at Finantserne skulle lide Tab, skulle indtræde, at jeg ikke troer, at disse Tab ville blive betydelige. Imidlertid er det dog netop, fordi de Penge, der udlaanes af Finantserne, komme til at staae saa yderligt, at jeg troer, at man ikke kan fremme det samme Formaal ved at oprette Creditkasser, i alt Fald maatte disse Creditkasser da være garanterede af Staten. Dersom man skulle finde, at disse Summer vare for store, saa kunde man naturligtviis anvende ringere Summer. Ved at anvende 200,000 Rbd. om Aaret, vilde man, forudsat, at det, som Finantserne saaledes anvendte, altid kom til at være en Ottendedeel af Taxationssummen — under visse Omstændigheder kunde det være Mere — kunne fremme Selveiendom i et meget betydeligt Omfang.